

Miért drága Szegeden a fa.

A *Friss Ujság* szerdán megjelent száma ilyen című cikkét figyelemmel átolvasván, a közérdeknek vélek szolgálatot tenni, ha erre reflektálok.

Mindenekelőtt helyre kell igazítanom a cikk-író azon állítását, mintha a fainség legfőbb okozója a faszindikátus lenne. Ez nem áll. Tagadhatatlan, hogy a faszindikátus jóhiszemű hibákat követett el, melyek különösen abban csúcsosodtak ki, hogy 3000—3300 koronánál drágább tűzifát nem akart itt forgalomba hozni, mert az volt az álláspontja, hogyha ennél magasabb árakat állapít meg, akkor a nagyközönség uzsorával és a helyzet kihasználásával fog vádaskodni. E lap hasábjai nem engedik meg, hogy egyszerre terjeszkedjem ki bővebben azon számtalan nehézségekre, melyek a szindikátus működését akadályozták, sőt lehetlenné tették, csupán egyetlen egy körülményt akarok leszögezni, mely a mai sivár helyzetet megvilágítja, nevezetesen azt, hogy mikor a szindikátus közhírré tette, hogy egy vagon tűzifát 3300 koronáért fog árusítani, akkor a *Kereskedelmi R.-T.* urbi & orbi hirdette a lapokban, hogy ez *hallatlan uzsora*, ők abban a helyzetben vannak, hogy 3000 koronás árban szállítanak Szegedre fát. Hogy ez így történt, hivatkozom a *Szegedi Napló* július 29-iki számára, mely lapban egy éles támadás látott napvilágot a faszindikátus július 28-iki üléséről.

Mindezekből egészen világos, hogy a *Kereskedelmi R.-T.* által sugalmazott hírlapi közlemények céltudatos manővrirózások voltak, melyek a szindikátus „sprngolását” célozták.

A szindikátus tényleg felbomlott és átengedte a teret azoknak, akik a 3000 koronás fa beszállítását írásban és szóval hirdették. És most rátérek a *Kereskedelmi R.-T.* üzelmére. Alighogy a faszindikátus beszüntette működését, a fentemlített társaság nyomban fölemelte a tűzifa árát 4500 koronára. A türelmes közönség megfizette a 4500 koronát is és megfizette az ölenkénti 780 koronát is, ami 5000 koronás árnak felel meg. Mi — szakemberek — mindezeket elnéztük, eltűrtük és engedjük kisedet, de veszedelmes játékokat végigjátszani, annál is inkább, mert semmiféle eszköz nem állt rendelkezésünkre, hogy ezt megakadályozzuk.

Ami azonban az utóbbi napokban történt, amikor Szegeden egy vagon másodrendű vegyes tűzifaért a tisztelt Polgármester ur *asszisztálása mellett* 10.000 koronát merészelnek követelni és egy öl fáért 2000, kétféle koronát, ez olyan botrány, amelynek jellemzésére az én tollam képtelen. Ez egyenesen a kereskedői tisztességbe ütközik és az embernek megáll az esze, hogy Szeged város polgármestere ezt a páratlan visszaélést az ő tekintélyével fedezze.

Én nem akarok itt a *Friss Ujság* szerkesztőjével vitába bocsátkozni a tekintetben, vajjon a *Kereskedelmi R.-T.*-nek és a Braun-cégnek 5730, vagy 7460 koronájába került-e egy vagon fa. Nem terjeszkedem ki a Polgármester ur által delegált szakértő véleményére sem, mely szerint az egész küldeményből 25 százalék hiányzott. Egyet azonban tudok, nevezetesen azt, hogy a *Kereskedelmi R.-T.* és a Braun E.-cég ezt a korhadt fát már hónapokkal ezelőtt vásárolta körülbelül 2200 koronás árban és hogy ma is, október 30-án 3500 koronás árban annyi fa kapható az állomásokon, amennyi telszik és ha a *Friss Ujságban* részletezett minden néven elnevezett költségeket hozzáütjük, akkor sem kerülhetett a fa többbe, mint maximálisan 7200—7500 koronába. A Polgármester ur azonban 10.000 koronát állapított meg, amelyből két következtetést lehet levonni. Az egyik az, hogy a Polgármester ur által kiküldött „szakértők” nem szakértők, a másik pedig, hogy a többször említett cégek tudatosan félrevezették a Polgármester urát.

Ezt a botrányos dolgot azonban nem lehet és nem szabad abbahagyni. Minden tisztességes fakeskedő elesem tiltakozik az ellen,

hogy az ilyen illegitim fakeskedelem itt lábra kapjon. A Polgármester urnak kötelessége saját lelkiismerete mngnyugtása végett is, hogy ez ügyben sürgős vizsgálatot rendeljen el. Tessék három szakértő fakeskedőt, mint aminők dr. Biedl Samu és Bach Jenő urak bekérteni, velük a számadatokat megvizsgálatni és ha ezek az urak azt fogják konstatálni, hogy egy vagon fa tízezer koronás árban való elárúsítása a jelen esetben okadatolt volt, akkor a nagyközönség ebbe bele fog nyugodni, de ha ennek az ellenkezőjét állapítanak meg,

Olcsó ruházatot kell biztosítani a tisztviselőknek.

(*Saját tudósítónktól.*) Az olyan tisztviselő számára, akinek egy kis családjára és 400—600 négyszögölnyi kertgazdasága van, az életfentartás és a gondtalan nyugalom kérdése kétharmadrészen már megoldott. A tisztviselő a fizetéséből — mivel a konyháját a kiskertjéből főznivalóval, gazdaságából szárnyas-, nyul- és sertéshússal bőségesen eltudja látni — ruházatról, fűszerről, tűzifáról, világításról, gyermekei iskoláztatásáról és kulturális élet-szükségleteiről is gondoskodhat. A szükségletek között legsúlyosabb tételt a ruházat, a fehérneműek beszerzése. A tisztviselők között, a háboru előtt sem bírtak a családők 2—3 rend ruhánál többel. Sőt ennyivel sem. Szegényesen, többnyire kopott, elnyűtt ruhákban jártak és járnak, amelyeken térdtől kezdve ott csillog a viseltesség ragyogása: a tisztviselői pálya egyetlen igazi fénye. A feleség, a leányok, a fiuk ruházata állandóan vita, sokszor civódás mellett döntődik el, amely szinte lehetlenné teszi azt, hogy a tisztviselő egy derült, boldog napot tölthessen. Az örökös számolás, részletezés, a hitelre való vásárlás, amely a háboru alatt meg is szűnt, a most nekem nem jut, most neked nem jut és egyikünknek sem jut kérdése a lelkizaklatások egész sorozatát vonja maga után. Ennek természetes következménye az, hogy a tisztviselő, akinek így sohasem lehet elég a jövedelme, akaratlanul és észrevétlenül csatlósa lesz a tisztviselők ama gárdájának, amely nem ismer mást, mint önérdeket, alattomos csuszást-mászást, törtetést, besugást, csupán azért, hogy 2—300 korona fizetésből letet egy évvel, talán csak egy félévvel előbb érjen el, mint keményebb karakterű, őszintébb, egyenesebb lelkű, talán értékeesebb kartársa. Ez a szolgálatteljesítés, ezek az egészségtelen, erkölcsi tünetek is el fognak tűnni, mihelyt az állam a tisztviselő-kérdéseket a szociális haladás útján erős kézzel, kellő gyorsasággal fogja elintézni.

A ruházat kérdését a közalkalmazottak részére az egyenruhák természetben való szolgáltatása mellett eddig igen rosszul intézték és intézik. Az állam által kiosztott egyenruhákban a közalkalmazottaknak eddig nem sok örömük telt. Mérték után készültek, de mindig alakíthatni kellett. A közalkalmazottra ezzel is kiadás hárult. Az egyenruhákat tömegesen rendelték meg különböző egyenruha-szállítóknál a téli járandóságot tavasszal, a nyárit télen. A szállító vagy elkészült velük, vagy nem és így igen sokszor megtörtént, hogy a téli ruhát nyáron, a nyárit télen kapta meg az alkalmazott. A háboru alatt pedig az állam által így biztosított természetben való ruhaellátás ugyszólván teljesen csődöt mondott, hogy ne is szóljunk arról a siralmas helyzetről, amelybe most vergődik mindenféle egyenruhaellátás. A legjelentősebb posztógyáraink a zsolnai, brassói megszállás alatt vannak, produktumunk alig van, behozatal ugyszólván semmi, a hozzávaló nyersanyagokkal is csehül állunk.

Most látjuk és érezzük azt, amire már a háboru alatt is rájöttünk, hogy a nagy magán-

ami kétségen felül áll, akkor mindkét céget kötelezni kell arra, hogy a jogtalanul beszédett pénzeket haladéktalanul fizesse vissza, annál is inkább, mert bizonyítani tudom, — és ez jellemző az egész szomorú esetre — hogy egy nappal a 10.000 koronás ár publikálása előtt a Braun E.-cég csak 1600 koronát követelt egy öl fáért, amelyet másnap a Polgármester ur intézkedése folytán a Kereskedelmi R.-T.-gal egybehangzóan 2000 koronára emelt föl. Minthogy pedig a Braun-cégnek 50 vagonban körülbelül 300 öl eladó fája volt, ennél fogva ezen intézkedés folytán 120.000 korona „haszon”-ra tett szert.

Vigh Sándor.

cégek, gyárak istápolása mellett az államnak mint vállalkozónak, munkásai, alkalmazottai és katonáinak ellátására régen fel kellett volna egy hatalmas posztó-, szövőgyárat állítani, amely nemcsak az egyenruhák alkalmazottak, hanem a tisztviselők és családtagjaik részére is polgári ruhákhoz való szöveteket, sifonokat, vásznat stb. gyártott volna. A posta-, vasut-, vám-, börtön- és egyéb alkalmazottak oly nagy számban vannak, hogy az azok részére szükséges egyenruházati kellékek előállításához mellett feltétlenül kifizetnie volna magát egy létesítendő gyár keretében a polgári ruhászövetek szövésére való berendezkedés is. A tisztviselők a bevásárlók táborát állítanak a gyár mellé, hogy az, ha az önköltségi ár fölött csak 15—20 percentes haszonra dolgoznék is, az államnak óriási jövedelmet hozna. A tisztviselők pedig olcsó, jóminőségű anyaghoz jutnának, amelyet ugyan-csak a tisztviselők által berendezett olcsó műhelyekben, úgy varratnának meg a saját és családtagjaik számára, hogy örömük is telne bennük.

Csak egy példát hozunk fel abból a célból, hogy a tisztviselő mennyit takaríthat meg egy öltözet ruhánál. A háboru megelőző évben a brassói gyártól önköltségi árban igen jóminőségű gyapjuszövetet lehetett 8—10 koronáért kapni. Egy öltöny ruhát készíttével együtt így 36—40 koronáért szerezhették be a tisztviselő. Miért ne lehetne az államnak talán még redukáltabb áron nyújtani azt az olcsó ruházatot? A tisztviselők talán nem érdemlik meg a róluk való illetéknépeni gondoskodást? Mi azt hisszük igen. Egy ilyen gyár felállításával nemcsak a tisztviselők, hanem az állam a saját gazdasági érdekeit szolgálná elsősorban, biznyságot téve egyben arról, hogy szociális érzelme is van az alkalmazottak javára.

Kulinyi József.

Belvárosi Illatszertár

== Kiss D. palota ==
Tóth Péterrel szemben.

Valódi Coffy, D'orsay Houbigant, Arys Gueldy és Ro **parfümök** kimérve és eredeti üvegekben. — Houbigant-féle **pouderek** minden színben és illatban. Roger Gallet-féle **rémek és szappanok** az összes francia körömpólo szereket. Borotva és manicür-készletek izléses kivitelben. Hajviz, Menthol szájviz, eredeti kölni vizek. mindezekből **dus válaszlék.**

274

HIREK

— **Megállapították a fa árát.** Az árvizsgáló-bizottság csütörtökön délután rendkívüli teljes ülést tartott. Az ülés elég viharos lefolyású volt. A bizottság a tűzifa árának megállapításával foglalkozott. Hosszas vita után a kemény tűzifa árát métermázsánként 81, ölenként pedig 1476 koronában állapította meg. A decemberről érvényes faárakat november 25-ig fogja a bizottság közhírré tenni. — Az árvizsgáló-bizottság egy hatósági pékműhely tervével is foglalkozott, végleges elhatározásra azonban még nem jutott. Nem is fog jutni, amíg magától le nem száll a kenyér kilójának ára két koronára.

— **A reformáció emlékünnepe.** Pénteken délelőtt 10 órakor díszes emlékünnepet rendezett a szegedi református egyházközség a reformáció négyszázkettedik évfordulója alkalmából. A templom ismét kicsinynek bizonyult a hívők befogadására, zsufolásig megtelt és az ünneplő közönség áhitattal hallgatta úgy az imákat, beszédeket, mint a szavalatokat az előadott ének- és zeneszámokat. Berck Sándor lelkész nagyszabású beszéd kíséretében méltatta a reformátusok küzdelmét, szólott a magyar reformátusok jövő feladatairól az ország ujjaépítése körül, egyben fájdalommal emlékezett meg gróf Tisza István meggyilkolásáról, kiben a magyar reformátusok főtámaszát, vezérüket veszítették el.

— **Egy vonat fa érkezett.** Tudtára adjuk mindazoknak, akiket illet és akiket érdekel, hogy a város számára ismét egy vonat tűzifa érkezett. A várva-várt gőzös csütörtökön futott be fával megrakott vagonokkal Rókusra. A vonat nagyon messziről jött és a hosszú uton néhány vagonot kilévő tűzifa eltűnt. Ez már különben — mint mondják — nem is föltűnő, mert minden vonat hiányosan szokot megérkezni, pedig minden vagonra vigyáz néhány fegyveres kísérel. Értesülésünk szerint a hiányzó fát nem annyira ellopják, mint inkább a vonat fűtésére használják. Miután a hiány csakis a közönséggel lehet megfizetni, az árvizsgáló-bizottság kihajtatott pályaudvarra megállapítani, mennyi a hiány és majd ehhez képest fogja a fa árát megszabni, nehogy a fogyasztókon kívül bárki más ráfizessen.

— **Gyászünnepély a hősök sirjánál.** A szegedi temetőben sok katona alussza örök álmát. Vagy csatákból hozták őket ide gyilkos sebbel, vagy már holtan tértek meg, ha a szerető kegyelet honi földbe helyezhette őket. Halottak napján a hősök emlékének áldoznak a szegedi katonák. Gyászünnepély lesz, amelyre a kerületi parancsnokság főpapi hivatala a következő meghívást közli: Háboruban elhalt hős bajtársaink lelkiüdvéért novembér 1-én délután 3 órakor a belvárosi római katolikus temetőben a *hősök sirjánál* gyászünnepélyt tartatni, melyre az elesett hősök hozzátartozó meghívotnak.

— **A bőrfeldolgozó iparosok ülése.** Ipartestület üléstermében csütörtök délután értekezletet tartottak a szegedi bőrfeldolgozó iparosok. Az értekezleten a keleti konzorcium bőrkészleteinek megvásárlásával foglalkozta. A bőrfeldolgozók eljárta a francia parancsnokságnál, ahol kérték, hogy a keleti konzorcium által kiárusítandó bőrányagot kizárólag a bőrfeldolgozó iparosok kaphják meg, nehogy az értékes készlet lánckereskedők kezére kerüljön. A bőrliparosok — akik körülbelül négyszáz-an vannak — elhatározták, hogy az árverésen öt százalékkal tuligérik a legmagasabb ígéretet, hogy ilyen módon a maguk számára szerezzék meg a bőrkészleteket. Megbízta Cserzy Mihályt annak ellenőrzésével, hogy a vásárlók közé ne furakodjanak közvetítők és láncosok. Együttal pedig tiztagu bizottságot választottak, amely az előleges befizetések felvételére jogosult.

— **Striegl Józsefet internálták a románok.** Striegl József volt szegedi gimnáziumi tanárt és internátusi igazgatót, aki Temesvárott a Délvidéki Gazdasági Egyesületnek volt elnöke, három előkelő temesvári polgárral együtt a románok internálták. Striegl Józsefen kívül internálták még Blaskovics Ferenc apátkanonokot, dr. Muth Gáspár ügyvédet, a vo-temesvári függetlenségi párt elnökét é

Művészi kivitelű selyem lámpaernyők

2387

készülnek Feketesas-utca 19., II. 8. sz. alatt.